

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Felsorolni sem lenne kis feladat a Benkő Imre több mint fél évszázados munkásságáról megjelent publikációkat, a kiállításokat, díjakat és elismeréseket. A személyes élményeken alapuló leírásokat, riportokat és dokumentumfilmeket. A szürke fényeket, az arcokat és személyes történeteket, a világ és a város szövetének izgalmas változásait a kiállított képek összefüggésében. Kérem, nézzék el nekem, de erre most nem is tennék kísérletet.

Továbbá nem elemezném és kontextualizálnám az életművet az elmúlt évtizedek vizuális kultúrájában és történelmi összefüggéseiben, hiszen **Palotai János** az *Élet-Mű* című kötetben megírta Benkő **Pálya-Képét**, amelyben mindenre kitekintően és a teljességre törekedve átfogó képet ad Benkő Imre fotográfusról és az eddigi munkásságáról. Hozzáteszem, az is felemelő, hogy ennek a történetnek még van folytatása... De – köszönhetően sokaknak – a további források, amiből táplálkozhatunk, elérhetők. A különböző szakmai és személyes nézőpontok lenyomatai igazán mély rétegeit teremtik meg az életmű felfedezésének és az értelmezés további lehetőségének.

Tehát most inkább kísérletet teszek egy másik nézőpont beemelésére, annál is inkább, mert az elmélyülés lehetőségét kiváló tárlatvezetések teremtik meg a közeljövőben az Önök számára a kiállítás tereiben.

Egy tanulmányban olvastam, hogy tudományosan bizonyított a periférikus látás elsőbrendűsége a fókuszált látásával szemben. A látvány megértésének egyik kulcsa a perifériát behálózó történések tudat alatti esszenciája. Ez a gondolat rokonságot mutat Benkő Imrének a peremvidékre való állandó vágyakozásával. Ahol mégis az történik, hogy a világ a fotográfus köré szerveződik. Ahol a **perem/periféria** központtá válik. Nem kizárólag a kép mint vizuális rendszer, hanem mint jelentés köré. Ebben tapasztalatom szerint kulcsfontosságú szerepet kap az **empátia** és az emberben mint teremtményben való **hit**, ami szinte kézzelfogható Benkő Imre képeiben.

Benkőn felnőni ajándék.

A tanítványaid – a teljesség igénye nélkül: Máté Gábor, Drégely Imre, Fekete Zsolt, Flanek Péter, Rákosi Péter, Kiszely Krisztián, Lábady István, Lisztes Edina, Pecsics Mária, Vass Tamás, Miskolczi Emese, Sarkantyú Illés, Turay Balázs, Kudász Gábor Arion és nem utolsósorban az igazi tanítvány, **Molnár Zoltán**.

Őszintén állíthatom, hogy az együtt töltött főiskolai éveink mindannyiunk számára életre szóló ajándék. Támpont és erős pillére annak az alkotói világgépnek, amit tévedés lenne műfaji keretek közé préselni.

Néhány fogalmat fontosnak tartok kiemelni, ami azóta is kísér és épít bennünket:

a teljes elkötelezettség
a szubjektív jelenlét
a zaklatott pillanat
az empátia
és a peremvidék

Ezek a fogalmak segítenek számunkra értelmezni a jelenlétedet és befogadni a **szelíd tanítást**, amit szintén ajándékként hordozunk magunkban. Valamiféle **térkép** ez, ami azóta is segít navigálnunk az életünkben.

Ezek azok a fogalmak, amik – most már tudjuk – **pillérei** az életművednek.

Amit tanultunk tőled: a **teljes elkötelezettség**. Az az állapot, amikor az ember teljes szívvel és energiával adja át magát valaminek, legyen az egy cél, vagy esetünkben a kép készítésének állandó igénye. A **teljes elkötelezettség** nemcsak a fizikai jelenlétet jelenti, hanem mentális és érzelmi részvételt is, melynek során teljes figyelemmel és odaadással viszonyulunk az

adott téma iránt. Ez a mély elkötelezettség hajt előre, inspirál kitartásra és kemény munkára, és gyakran vezet kiemelkedő eredmények eléréséhez.

A **teljes elkötelezettség** metafizikus vonatkozásban azt is jelenti, hogy az ember törekszik arra, hogy teljes egységbe olvadjon az általa választott értékrendszerrel. Ez a fokozott szellemi részvétel és átható lelki odaadás nem csupán fizikai dimenzióban nyilvánul meg, hanem a lélek legmélyebb zugaiban is jelen van. A teljes elköteleződés nemcsak kitartást és motivációt nyújt, hanem meghatározza a belső fejlődést is. Az ilyen szintű, elengedhetetlen hűség és kötődés katalizátorként szolgál a személyes kibontakoztatásában, és általában magasabb szintű érzelmi és intellektuális elégedettséget eredményez.

A **szubjektivitás** filozófiai kontextusban arra készíti bennünket, hogy elgondolkozzunk az egyéni lét lényegén és az egyén által megélt valóság jelentőségén. A szubjektív tapasztalatok és érzések szerves részét képezik az egyéni identitásnak és létezésnek. Ebben rejlik az egyéniség és az odaadás forrása is. A szubjektív megközelítés által összefonódik az objektív valóság és a személyes élmények világa, leküzdve a szakadékot az **abszolút igazság** és a **viszonylagos valóság** között. Ezáltal a szubjektivitás megnyit olyan esztétikai, etikai és lélektani dimenziókat, melyek által mélyebb betekintést nyerhetünk az emberi létezés egészébe. A szubjektív megközelítés által az ember mélyebb önismeretre és közösségi kapcsolatokra törekedhet, létrehozva ezzel egy összetettebb és gazdagabb emberi tapasztalatot.

A **szubjektív szemlélődés**, ahol ki-ki a saját gyöngyszemeire vadászik a nagyvilágban. Az érzések zenéjében ringatózik az egyéni lélek. Az igazság keresésének igénye nyugodtan hajol az empátia forrásához. Az élet az abszolútum és a relatívum harmóniájában táncol, és a létértelmezés metszéspontjánál szép csendesen összefonódik. Így nyílik meg az esztétika, az etika és a pszichológia kapuja, s itt a belső és a közösségi lecke egésze szépen összecseng egymással. Így terít izgalmas fátylat az emberi létezés zezugos ösvényeire.

A **zaklatott pillanat**, ami számodra is kitüntetett állapot, itt nem negatív értelemben értelmezhető, hanem mint alkotó erőforrás szolgálhat. Amikor valaki olyan helyzetben találja magát, ahol az érzelmei vagy a körülmények felfokozottak, ami inspirációt is jelenthet az alkotás számára. A **zaklatott pillanatban** való érzések vagy káosz gyakran felszabadít, lehetőséget adva a mélyebb érzelmek kifejezésére, vagy új, kreatív ötleteket teremthet. Az ilyen pillanatokban rejlő feszültség és intenzitás segíthet abban, hogy mélyebb rétegeket fedezzünk fel önmagunkban és a munkában is. Emellett a zaklatott pillanatok által előhívott érzelmek és kihívások hozzájárulhatnak az alkotó fejlődéséhez és új perspektívák megnyitásához. Így az alkotásban a zaklatott pillanatok éltető források.

A fotográfus **empátiája** alapvető fontosságú azáltal, hogy lehetővé teszi számára, hogy mélyebb kapcsolatba kerüljön a fényképezett személlyel vagy témával. Az empátia segít abban, hogy azonosuljunk a másik érzéseivel és perspektívájával, ezáltal jobban megértve és átérzve azt. Ez a képesség lehetővé teszi, hogy olyan történeteket és érzelmeket ábrázoljon, melyek erőteljesen hatnak a nézőkre is. Az empátiával – és Benkő Imre esetében ez kiegészítendő az **etikus** magatartással – rendelkező fotográfus a dokumentáláson túl mélyebb érzelmi rétegeket és összefüggéseket is képes ábrázolni műveiben. Így az empátia segít érzékenyen bemutatni környezetét és az emberek világát a képeken keresztül, elénk tárva azok érzelmi gazdagságát és mélységét.

És végül a **peremvidék**.

A **peremvidék** filozófiai értelemben a határok mentén, a központtól távoli területeken, vagy a kettősség határán lévő területeken keresendő. Ezek a területek gyakran a **változás**, az **átmenet** vagy az **ellentétek** találkozásának helyei, ahol új lehetőségek és perspektívák válnak láthatóvá. A peremvidékek filozófiai szempontból lehetnek a felfedezés és az ismeretlen felé vezető utak, ahol az ismert és a még felfedezendő területek találkoznak. Ezek a területek inspirálóan hatnak, ahol új és váratlan összefüggéseket fedezhetünk fel. Emellett a

peremvidékek lehetnek az identitás kutatásának helyei is, ahol a határokat és a különbségeket felfedezve jobban megérthetjük önmagunkat és a körülöttünk lévő világot. Ezáltal a **peremvidékek** filozófiai értelemben, sokszínűségük révén lehetőséget adnak arra, hogy elmélkedjünk és reflektáljunk az élet és a létezés különböző aspektusaira.

Kérem Önöket, navigáljanak az említett fogalmi sziklák között a kiállításon, nyitottan és kíváncsian, és ne féljenek, ha néha-néha zátonyra futnak.

A **tér-kép** már az önök kezében.

Egy hálás tanítványod

2024. február 22, Budapest, Múcsarnok